Euroopan parlamentti
2019-2024

Talous- ja raha-asioiden valiokunta

2023/2077(INI)

20.9.2023

MIETINTÖLUONNOS

kilpailupolitiikasta – vuosikertomus 2023
(2023/2077(INI))

Talous- ja raha-asioiden valiokunta

Esittelijä: Stéphanie Yon-Courtin

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 3

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

kilpailupolitiikasta – vuosikertomus 2023
(2023/2077(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 101–109 artiklan,

– ottaa huomioon kilpailua koskevat asianomaiset komission säännöt, suuntaviivat, päätöslauselmat, julkiset kuulemiset, tiedonannot ja asiakirjat,

– ottaa huomioon 4. huhtikuuta 2023 annetun komission kertomuksen ”Kilpailupolitiikkaa koskeva kertomus 2022” (COM(2023)0184) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2023)0076),

– ottaa huomioon 13. kesäkuuta 2023 antamansa päätöslauselman kilpailupolitiikasta – vuosikertomus 2022[1],

– ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma” (COM(2019)0640),

– ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen 13. heinäkuuta 2022 asiassa T-227/21 antaman tuomion[2],

– ottaa huomioon 24. maaliskuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Valtiontukitoimenpiteitä koskevat tilapäiset kriisipuitteet talouden tukemiseksi Ukrainaan kohdistuneen Venäjän hyökkäyksen jälkeen”[3],

– ottaa huomioon yrityskeskittymien valvonnasta 20. tammikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 (EY:n sulautuma-asetus)[4],

– ottaa huomioon kilpailullisista ja oikeudenmukaisista markkinoista digitaalialalla ja direktiivien (EU) 2019/1937 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta 14. syyskuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/1925 (digimarkkinasäädös)[5],

– ottaa huomioon jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten täytäntöönpanovalmiuksien parantamiseksi ja sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi 11. joulukuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU)

[1] Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2023)0227.
[2] Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 13. heinäkuuta 2022, Ilumina, Inc. v. Euroopan komissio, T-227/21, ECLI:EU:T:2022:447.
[3] EUVL C 131 I, 24.3.2022, s. 1.
[4] EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.
[5] EUVL L 265, 12.10.2022, s. 1.

2019/1[6],

– ottaa huomioon perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003[7],

– ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan mukaisten komission menettelyjen kulusta 7. huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 773/2004[8],

– ottaa huomioon 18. helmikuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2022 suuntaviivat ilmastotoimiin, ympäristönsuojeluun ja energia-alalle myönnettävälle valtiontuelle”[9],

– ottaa huomioon 31. tammikuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Suuntaviivat laajakaistaverkkojen valtiontuelle”[10],

– ottaa huomioon luonnoksen komission tiedonannoksi merkityksellisten markkinoiden määritelmästä unionin kilpailuoikeuden kannalta,

– ottaa huomioon 1. joulukuuta 2022 annetun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Evaluation of the State subsidy rules for health and social services of general economic interest (‘SGEIs’) and of the SGEI de minimis Regulation” (SWD(2022)0388),

– ottaa huomioon 1. syyskuuta 2023 voimaantulleen paketin, joka sisältää 20. huhtikuuta 2023 hyväksyttyjä toimenpiteitä, joilla pyritään yksinkertaistamaan ja virtaviivaistamaan tiettyjen sellaisten yrityskeskittymien tarkastelumenettelyjä, joista ei aiheudu kilpailuun liittyviä huolenaiheita (C(2023)2400, C(2023)2401, C(2023)2402),

– ottaa huomioon sisämarkkinoita vääristävistä ulkomaisista tuista 14. joulukuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2560[11],

– ottaa huomioon komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin vuonna 2023 pitämän puheen unionin tilasta[12],

– ottaa huomioon 6. syyskuuta 2023 annetun komission päätöksen portinvartijoiden nimeämisestä digimarkkinasäädöksen mukaisesti,

– ottaa huomioon 20. huhtikuuta 2023 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2023/914 yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 täytäntöönpanosta ja komission asetuksen (EY) N:o 802/2004 kumoamisesta[13],

---

[6] EUVL L 11, 14.1.2019, s. 3.
[7] EUVL L 1, 4.1.2003, s. 1.
[8] EUVL L 123, 27.4.2004, s. 18.
[9] EUVL C 80, 18.2.2022, s. 1.
[10] EUVL C 36, 31.1.2023, s. 1.
[11] EUVL L 330, 23.12.2022, s. 1.
[12] https://state-of-the-union.ec.europa.eu/index_fi
[13] EUVL L 119, 5.5.2023, s. 22.

– ottaa huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja Euroopan komission 23. tammikuuta 2023 antaman yhteisen eurooppalaisen julistuksen digitaalisen vuosikymmenen digitaalisista oikeuksista ja periaatteista[14],

– ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen 4. heinäkuuta 2023 antaman tuomion asiassa C-252/21[15],

– ottaa huomioon 17. toukokuuta 2023 julkaistun kilpailuasioiden pääosaston asiakirjan, joka koskee Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden läpinäkyvään, osallistavaan ja nopeampaan suunnitteluun ja arviointiin liittyviä hyviä käytäntöjä (”Code of good practices for a transparent, inclusive, faster design and assessment of IPCEIs”)[16],

– ottaa huomioon 27. huhtikuuta 2004 annetun komission tiedonannon epävirallisista ohjeista, jotka liittyvät yksittäisissä asioissa ilmeneviin EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa koskeviin uusiin kysymyksiin (ohjekirjeet)[17],

– ottaa huomioon 21. heinäkuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Suuntaviivat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan soveltamiselle horisontaalisiin yhteistyösopimuksiin”[18],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

– ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön (A9-0000/2023),

A. panee merkille, että EU:n kilpailupolitiikalla on tärkeä asema puututtaessa kriisien seurauksiin, asetettaessa oikeudenmukaiset puitteet innovointiin kannustamiselle ja tarjottaessa kuluttajille enemmän valinnanvaraa;

B. katsoo, että kilpailupolitiikka voisi vahvistaa sisämarkkinoiden häiriönsietokykyä sekä tukea Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja digitaalisen kompassin tavoitteita;

C. katsoo, että kansainvälinen vaihto ja yhteistyö on olennaisen tärkeää pyrittäessä maailmanlaajuisiin ja kilpailukykyisiin tasapuolisiin toimintaedellytyksiin ja vastattaessa koordinoidusti digitaalisen ja vihreän siirtymän haasteisiin;

Kilpailun rooli ja politiikkatoimet Ukrainan sodan, Yhdysvaltojen inflaation alentamista koskevan lain ja covid-19-pandemiasta edelleen johtuvien haasteiden johdosta

1. kehottaa komissiota turvaamaan sisämarkkinoiden yhtenäisyyden; muistuttaa, että toimet Yhdysvaltojen inflaation alentamista koskevan lain johdosta eivät saa perustua pelkästään valtiontuen käyttöön vaan niiden on perustuttava myös uudistettuun

[14] EUVL C 23, 23.1.2023, s. 1.
[15] Unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 4. heinäkuuta 2023, Meta Platforms ym., C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537.
[16] https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-05/IPCEIs_DG_COMP_code_of_good_practices.pdf.
[17] EUVL C 101, 27.4.2004, s. 78.
[18] EUVL C 259, 21.7.2023, s. 1.

kilpailukehykseen, joka tarjoaa nopeutta ja joustavuutta Eurooppaan investoiville ja Euroopassa rehellisesti kilpaileville yrityksille;

2. ottaa huomioon tilapäiset kriisi- ja siirtymäpuitteet sekä päivitetyt valtiontukisäännöt, jotka mahdollistavat investoinnit vihreään ja digitaaliseen siirtymään; suhtautuu myönteisesti tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden tarkistukseen vuonna 2023 vastaavuuslausekkeiden käyttöönottamiseksi ja tukikilpailun välttämiseksi;

3. painottaa, että uusiin haasteisiin vastaaminen edellyttää julkisia ja yksityisiä lisäinvestointeja; korostaa, että uusilla lisävaroilla rahoitettavan Euroopan suvereniteettirahaston avulla puututaan sisämarkkinoiden pirstaleisuuteen, tuetaan EU:n teollisuusstrategiaa, vähennetään EU:n kriittisiä riippuvuuksia ja varmistetaan EU:n avoin strateginen riippumattomuus;

4. kehottaa komissiota tarkastelemaan shrinkflaatio-ilmiötä ja sen seurauksia markkinoille ja kuluttajien hyvinvoinnille;

5. korostaa Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden merkitystä mittavien ylikansallisten hankkeiden rahoittamisessa ja EU:n strategisten prioriteettien saavuttamisessa, mutta pitää valitettavana, että menettely ja sen edellyttämä aika muodostavat liian suuren taakan pk-yrityksille; kehottaa komissiota varmistamaan, että mahdollinen ilmoitus on valmis viimeistään kuuden kuukauden kuluessa;

Kilpailupolitiikan täytäntöönpano ja maailmanlaajuiset suuntaukset

6. panee tyytyväisenä merkille komission ilmoituksen siitä, että se käynnistää tukien vastaisen tutkinnan kiinalaisten sähköautojen osalta; korostaa ulkomaisia tukia koskevan asetuksen (EU) 2022/2560 tehokkaan täytäntöönpanon merkitystä, jotta voidaan lieventää sisämarkkinoihin mahdollisesti kohdistuvia vääristäviä vaikutuksia; kiinnittää huomiota resurssipulaan, sillä komissiossa on käytettävissä ainoastaan viisi kokoaikavastaavaa työntekijää;

7. kehottaa komissiota nykyaikaistamaan julkisia hankintoja koskevia sääntöjä vihreän ja digitaalisen teollisuuden tukemiseksi; kehottaa komissiota ottamaan huomioon kestävyyttä ja omavaraisuutta koskevat kriteerit julkisia hankintoja koskevissa säännöissä, jotta voidaan tukea Euroopassa valmistettujen tavaroiden tuotantoa;

8. korostaa Euroopan kilpailuverkoston keskeistä roolia; kehottaa komissiota pyrkimään jatkuvaan rakentavaan vuoropuheluun ja yhteistyöhön kansainvälisellä tasolla; korostaa tarvetta lisätä yhteistyötä kilpailuoikeuteen keskittyvien ja muiden alakohtaisten sääntelyviranomaisten, kuten tietosuojaviranomaisten, välillä sekä yritystietojen väärinkäytön valvomiseksi että sen estämiseksi, että yritykset käyttävät kuluttajatietoja saadakseen epäoikeudenmukaista kilpailuetua;

Yrityskeskittymien valvonta

9. painottaa, että komission on tärkeää ryhtyä päättäväisiin toimiin EY:n sulautuma-asetuksen 22 artiklan mukaisesti sellaisia kilpailijoiden ostamiseksi ulos markkinoilta toteutettuja hankintoja vastaan, joista on ilmoitettava digimarkkinasäädöksen mukaisesti;

10. panee tyytyväisenä merkille komission aloitteen tarkistaa tiedonantoaan merkityksellisten markkinoiden määritelmästä ja odottaa julkisen kuulemisen tuloksia; korostaa tarvetta ottaa käyttöön dynaamisempi lähestymistapa ja ottaa huomioon kilpailukykyä koskevissa arvioinneissa pitkän aikavälin visio, joka kattaa maailmanlaajuisen ulottuvuuden ja mahdollisen tulevan kilpailun;

Kilpailuoikeus ja kartellit

11. kehottaa komissiota hyväksymään uusia välitoimenpiteitä, jotta voidaan lopettaa kaikki kilpailua vakavasti haittaavat käytännöt, erityisesti kun on kyse dynaamisista ja nopeasti kehittyvistä markkinoista, kuten digimarkkinoista;

12. kehottaa komissiota nopeuttamaan kilpailuoikeusmenettelyjä ja asettamaan niille määräajat, jotta voidaan varmistaa EU:n sääntöjen vaikuttavuus; painottaa, että Spotify teki valituksen Applesta vuonna 2019 ja että komission vastaväitteistä huolimatta ei edelleenkään ole ryhdytty konkreettisiin toimiin, joilla puututtaisiin Applen rajoituksiin, jotka estävät sovelluskehittäjiä viestimästä vapaasti omien käyttäjiensä kanssa;

13. pitää myönteisenä virallisen tutkinnan aloittamista Microsoftin Teamsiin liittyvien kilpailunvastaisten käytäntöjen osalta; kehottaa komissiota arvioimaan huolellisesti Microsoftin yksipuolisesti tarjoamia käyttöoikeuksia asianomaisten yritysten kanssa sen varmistamiseksi, että niissä otetaan huomioon nykyisten kuluttajien huolenaiheet sekä yhteentoimivuus ja hinnoittelukysymykset;

14. painottaa tehokkaita oikeussuojakeinoja, jotka edellyttävät parempaa koordinointia toimeenpanijoiden välillä ja lisävuoropuhelua kolmansien osapuolten kanssa; muistuttaa, että jotkin portinvartijoiksi nimetyt yritykset on tuomittu kilpailuoikeudessa, mutta ne eivät ole muuttaneet tosiasiassa käyttäytymistään näiden tuomioiden seurauksena; pitää valitettavana, että komissio on haluton puuttumaan määräävään markkina-asemaan rakenteellisen eriyttämisen avulla;

Kilpailupolitiikka digiaikana

15. pitää myönteisenä kuuden portinvartijan nimeämistä 22 ydinalustapalvelua varten digimarkkinasäädöksen mukaisesti sekä neljää digimarkkinasäädöksen mukaista markkinatutkimusta;

16. pitää myönteisenä Applen iMessagea koskevaa markkinatutkimusta Applen portinvartija-aseman arvioimiseksi; korostaa, että yli 144 miljoonalla käyttäjällä iMessage on sisällytetty oletusarvoisesti kaikkiin iOS-laitteisiin; painottaa älypuhelinten merkitystä olennaisina henkilökohtaisina ja ammatillisina välineinä; korostaa, että nykyisiä markkinoita hallitsee kaksi käyttöjärjestelmää, joiden viestipalvelut ovat keskenään yhteentoimimattomia, mikä rajoittaa käyttäjien ja yritysten mahdollisuutta siirtyä vapaasti järjestelmästä toiseen;

17. pitää valitettavana, ettei portinvartijoiden luetteloon ole sisällytetty pilvipalvelujen tarjoajia, vaikka kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ovat korostaneet vahingollisia kilpailunvastaisia käytäntöjä; painottaa, että Euroopan pilvipalvelumarkkinoita hallitsevat harvat hyvin suuret toimijat; kehottaa komissiota varmistamaan, että kaikki edellytykset täyttävät palvelut on nimetty, jotta Euroopan pilvipalvelumarkkinoille

voidaan palauttaa oikeudenmukainen ja tasapuolinen kilpailu;

18. kehottaa komissiota tarkastelemaan uusia portinvartijoita generatiivisen tekoälyn alalla digimarkkinasäädöksen mukaisesti;

19. painottaa kilpailulainsäädännön ja digimarkkinasäädöksen tehokkaan rinnakkaiselon tarvetta; kehottaa komissiota varmistamaan riittävät resurssit ja synergian ja välttämään nykyisten rakenteiden ja toimenpiteiden päällekkäisyyksiä;

20. korostaa EU:n tulevia yhteenliitettävyystarpeita infrastruktuurin ja investointien osalta; kehottaa luomaan poliittisen kehyksen, jossa suuret liikenteen aiheuttajat osallistuvat oikeudenmukaisesti tietoliikenneverkkojen asianmukaiseen rahoitukseen tämän vaikuttamatta verkon neutraaliuteen;

Parlamentin osallistuminen

21. painottaa, että parlamentin pitäisi ottaa aktiivinen rooli kilpailupolitiikan muovaamisessa ja osallistua tiiviimmin työryhmien ja asiantuntijaryhmien toimintaan;

°

° °

22. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle sekä jäsenvaltioiden parlamenteille ja kilpailuviranomaisille.